

Su: 2 ad. Cnien, Rammäs, 6.5 (Sören Larsson). 1 ad. Djuppen, Rammäs, 10.5 (Arne Eklöv). 1 ad. Ljusö, Sura, 14.6 (Arne Eklöv).
Lr: 1 ad. Sorbyjön, Fellingsbro, 17.6 och 20.6 (Tomas Haraldsson).

Brun kärrhök *Circus aeruginosus*
Räksinventeringsart 1995. Trots ofullständig inventering rapporterades hela 45 häckningar, säkerställda såväl som troliga, enligt följande kommunvisa fördelning: Västerås (14), Hallstahammar (3), Köping (2), Kungsör (3), Arboga (1), Sala (10), Surahammar (2), Lindsberg (8), Örebro (1), Fagersta (1).

Blå kärrhök *Circus cyaneus*
Samma lägt 185 fågeldagar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning på föråret respektive efteråret:
Västerås (18/28), Hallstahammar (2/0), Köping (6/26), Kungsör (2/2), Arboga (1/0), Sala (14/24), Surahammar (13/18), Lindsberg (11/5), Nora (3/1), Norberg (1/1), Fagersta (3/3), Skinnkatteberg (1/0), Hällefors (2/0).
Den månadsvisa fördelningen var som följer: jan (4), feb (2), mar (7), apr (50), maj (10), jun (3), jul (1), aug (1), sept (38), okt (51), nov (11), dec (6).
Vinterflynden:
Lr: 1 ♂ Askövikens 31.12 (Hans-Olof Hellkvist).
Kö: 1 ♂ Gällby, Köping, 3-30.12 (Arne Eklöv).
Ar: 1 ♂ Vretberga, Medläker, 19.1 (Maas Feldin).
Su: 1 ♂ Stävre, Västerfärnebo, 10.1 (Erik Andersson).
Lr: 1 ♂ Västvala, Fellingsbro, 11.1 (Jan-Erik Malmstgen).
1 ♂ Norderby, Fellingsbro, 14.1 (Jan-Erik Malmstgen, m. fl.).
1 ♂ Sjömosjön, Fellingsbro, 21.2 (Sven-Olof Eriksson) och 25.2 (Björn Lindberg).
1 ♂ Storbrön, Fellingsbro, 3.12 (Björn Lindberg).

Sommerflynd (juni-juli):
Lr: 1 ♂ Hallsta, Hubbo, 20.7 (Pernt J. Tatt).
Su: 1 ♂ Haga, Sura, 2.6 (Kjell Andersson).
Lr: 1 ♂ Sjömosjön, Fellingsbro, 1.6 (Östen Tylebrink).

1 ♂ Bor, Linds, juni (gm Kerstin Broberger).
Flertalet honfångade fåglar åldersbestäms inte, att döma av inkomna rapporter. Andelen adulta (3k+) mm kan dock ge en vink om häckningsutfall mm och denna andel var för respektive period: januari-februari (6/6 = 100 %), mars-maj (36/67 = 54 %), juni-augusti (4/5 = 80 %), september-november (36/100 = 36 %), december (6/6 = 100 %). Det kan f. ö. noteras att rapporter, förutom vinter- och sommarflynd, saknas från Lindsbergs k.n.

Stäpphök *Circus macrourus*
Lr: 1 ad. ♂ str. Åkerång, Ångsö, 8.10 (Daniel Green)**.
Kö: 1 ad. ♂ Barkarövikens, K. Barkarö, 30.4 (Per

2 x stäpphök

Stäpphöken uppträder sällsynt men regelbundet i Sverige med 1-5 fynd/år de senaste 15 åren. Från Västmanland finns dock bara tre kända fynd sedan tidigare.

Per Lindh, Torbjörn Hegedüs, Daniel Green

Att vissa dagar bjuder oss skådare på överraskningar är ingen nyhet. Det kan vara allt från en vanligtvis skugg art som låter sig beses från närhåll, till en ny art för en själv eller lokalen. Att söndagen den 30 april 1995 skulle bli en av dessa dagar var det ingen av oss som anade. "Oss", det var förutom undertecknad, Börje Wennerström och Olle Sköld. Vi hade samlats i Barkarövikstorvet på Kungsörssidan för att mota värfåglaorna och våren i det stora hela. Några dagar tidigare hade en dm mysno gjort det besvärligt för många fåglar, men nu hade våren åter tagit kommandot. Snön smälte undan och solen sken, även om vinden var kall. Också fåglarna hade hämtat sig. I vassen tutade rördrom. Däröver patrullerade de båda bruna kärrhöksparerna och ett kikarsvep över åkermarken bjöd både ornn- och fjällräk. Vi maddde gott och annu bättre blev det då vi hållt upp var sin kopp rykande hett kaffe.

Annu ett kikarsvep över åkermarken. Denna gång glimmar en ljus fågel till

Lindh, Börje Wennerström**.
Fjätade resp. femte fynden i Västmanland.

Ångshök *Circus pygargus* (1 h, 1 h)
En häckning rapporterad från Surahammar k.n.
Övriga fynd (6, 11):
Lr: 1 ♂ Labbarn, Ångsö, 24.5 (Andreas Porswald).
1 ♂ Askövikens 18-20.7 (Lennart Gladh).
1 ♂ Solingsörp, Romfartuna, 26.7 (Gunnar Lignell).
Kö: 1 ♂ Cementattippen, Köping, 2.6 (Arne Eklöv).
Su: 1 ♂ Hedbo, Västerfärnebo, 30.4 (Karl-Gunnar Kallebrink).
1 ♂ Nyberg, Kila, juni-juli (Göran Smedberg).

Stäpphök. Luleå, maj -95. Foto: Mattias Nordlund

den kommer upp bakom en vall för att ögonblickligen försvinna ur sikte igen.

- Blåhök! sluger jag för att uppmärksamma mina kamrater på fågelin och naturligtvis tror jag också att det är en sådan. Under tiden följer kikaren fågelns förmodade flygväg och fart. Plötsligt finns den mitt i bild igen. Jösses! så ljus! Färgbeskrivningar är svårt, men den var inte blåaktigt grå som en blå kärrhök utan snarare gråaktigt vit. En snabb koll på vingspetsarna, sen kom tankarna ut genom munnen.

- Det är en stäpphök! Det är en stäpphök!
Efter ett visst rabalder koncentrerade vi oss på detaljer. Fågeln passerade på ca 150 m i gott jus. I

Su: 1 honfångad str. Gläpen, Sura, 20.5 (Sören Larsson).
1 ♂ + 1 ♀ Norrsjön, Sura, 25.5 (Sören Larsson).
1 ♂ Storingen, Rammäs, 25.7 (Ralf Lundmark).

Lr: 1 ♀ Sorbyjön, Fellingsbro, 24-25.7 (Tomas Haraldsson, Pär Persson).
1 ♂ Österhammarssjön, Fellingsbro, 27.7 (Sven Larsson).
Endast en konstaterad häckning, att jämföra med föregående års rekord med åtta häckningar.

Rätfågel: I rapporten för 1994 (FV/26: 20) återfinns tre olika (!) uppgifter om hur många par som häckade i Västmanland. Den korrekta siffran är åtta (8), fördelade på Västerås (2), Köping (1), Sala (2), Surahammar (2) och Lindsberg (1).

Tillägg: Su: 1 ♀ Näs, Fläckebo, 6.7 1980 Kö:

proportioner var den lik ångshöken. Smäcket långsmal med långa tydligt spetsiga vingar. I färg närmast självlysande mot marken. Ovansidan ljus gråvit, huvud en nyans mörkare ned till strupen. Buk, bröst och vingundersidor rent vita. Den berömda kilen i handen tydlig. F. a. på undersidan. Någon bandning på stjärt eller övergumpsläck kunde inte urskiljas. Något (mörkt) terminalband längs armpennornas spetsar existerade inte.

Fågeln fortsatte förbi oss i jaktflykt på 1-3 m höjd. Flykten stabil och målmedveten. Inga tvära kursändringaroch kast förekom utom en fullbordad attack. Därpå satte den sig att äta. Nu på uppemot 400 m höll från oss. En promenad halvrade avståndet och vi kunde studera fågelin sittande en god stund. Stäpphöken tröttnar emellertid före oss, lyfter och har godheten att passera oss på rimligt avstånd ytterligare en gång. Som grädd på moset flög den raka vägen in i Köpings Kommun. Amen!

Denna dag minns vi som en höjdpunkt, trots att kaffet blev kallt.

Per Lindh

På eftermiddagen besökte jag och Mikael Rönnsdast Barkarövikens. Väderbakslaget hade pressat ned stora fågelskaror. Inte bara i själva viken utan även på angränsande åkrar var det fågelrikt. En stor flock med 125 rastande jungpårar åtföljdes av 50 enkelbekasiner och några storspövar. Från fågelturnet tittade vi ner i viken där det var gott om blåsånder och skäggdoppingar. Jag riktade kikaren mot några träd i den norra delen av viken, precis där vassen möter vallen. Där — i ett lågt träd, långt ute på en naken gren — satt en mycket ljus rov fågel. Vi studerade fågelin noga i över en timmes tid och frapperades av att fågelin var så ljus. Klart ljusare än de blå kärrhökar vi sett. Den satt helt stilla fränsett att den då vånde på huvudet. I

forts nästa sida...

(Mikael Vesanen). 1 ad. m Görgen, Västerfärnebo, 26.6.1990 (Mikael Vesanen).

Stäpp-ångshök *Circus macrourus pygargus*
1/2. 1 ad. ♀ str. Åkerång, Ångsö, 8.10 (Daniel Green).

Duvhök *Accipiter gentilis*

Two konstaterade häckningar har rapporterats från Surahammars (1) respektive Lindesbergs (1) km.

Ormvvråk *Buteo buteo*

Vinterfynd:
1/2. 1 ex. Lötbacken, Lundby, 9.1 (Markus Rehnberg). 1 ex. Kurön, Ångsö, 15.1 (Daniel Green).

Str. 1 ex. Västtärna, Kumla, 1.1-28.2 (Karl-Gunnar Kallebrink). 1 ex. Västtärna 1-31.12 (Karl-Gunnar Kallebrink).

Str. 1 ex. Gläppen, Sura, 25.2 (Ralf Lundmark).

Fjällvråk *Buteo lagopus*

Sammanlagt 449 fågeldagar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning på föråret

respektive efteråret: Västerås (19/44), Köping (6/63), Kungsör (3/0), Sala (23/75), Surahammars (11/132), Lindesberg (21/21), Nora (6/4), Norberg (1/1), Fagersta (4/14), Hällefors (1/0).

Månadsvis fördelning: jan (27), feb (12), mar (18), apr (35), maj (3), jun (1), jul (0), aug (1), sept (174), okt (149), nov (13), dec (16).

Stöpphök, hane. Kazachstan.

Foto: Anders Jihmmann

fågelornets liggare stod att en stöpphök setts tidigare på dagen, vilket stärkte oss i våra misstankar om arttilhörigheten.

Vi beslot oss för att Micke försiktigt skulle smyga sig närmare fågeln och från vallen se den något bättre. Han rörde sig sakta och kunde tydligt se fågeln på ned till 20 meters håll!

Jag stod kvar i fågelornet och tittade på den i tubikåren. Efter ca 10-15 minuter lyfter den. Vi kan nu blida se att den slanka och ljusa rov fågeln har en tydlig svart kil på handpenorna. Det är verkligen en stöpphök! En gammal stöpphökskänne i Barkarövikens Vilken härlig syn! Den seglar en kort stund över ångarna i riktning mot Malmön för att sedan göra helt om och i rask fart flyga bort mot väster och försvinna ur synhåll.

Vi avslutade dagen med en tur i energiskogarna vid Malmön, där det formigen "kokade" av trast. Bland stora mängder tal- och rödvingeastr observerades 4 ringtrastar. En härlig fågeldag vid Mälarens innersta vik, med stöpphöken som extra guldkant på dagen.

Torbjörn Hegedus

Åkerång, Ångsö den 8 oktober 1995.

Vi hade slagit oss ned på "tunet" till ÅOK:s klubbstuga för att ta en fika i den något soldisiga, men varma höstmorgonen. Tomas Nilsson uppmärksammar mig på en gåslock på ingående i nordväst. När jag vänder mig om för att ta tuben fastnar dock ögonen på en rov fågel som kommer flygande i rakt motsatt riktning. Jag hajjar till direkt och himmer tänka: "Oj, vad långstjärtad! Och inte ser det ut som en kärnhök heller!", innan jag säger till TNN:

- Kolla här istället! Det kommer nåt långstjärtad skit här nere! (Ursäkta min franska) Snabbt på n med tuben och jag blir helt "dazzled" av att se en hellig, långstjärtad rov fågel med mörka små trekantiga till vingpennor. På ovan sidan inte ens skarpt kontrasterande utan tonande in i grått från det ljusgrå och nästan svarta att se. Jag blir "instantamente" klar över att vad vi ser är en gammal stöpphöks-hanne.

Jag skall här inte uppehålla mig vid att beskriva utrop och kanslor. Några karaktärer som vi lägger märke till istället:

Stöpphöken ligger nu och seglar över Lustigbo, strax syd om oss, och exponerar sig fint både ovan och under. Vingens bakparti är helt ljus - till skillnad från blå kärnhökens svarta dito. Blott svag - om ens någon - skillnad i grå ton mellan bröst och buk. Överlag har

Vinterfynden:

1/2. 1 ex. Hubbo 6.1-20.2 (Kjetil Jensen m. fl.). 1 ex. Lundby 9-29.1 (Richard Lager, M. Rehnberg).
Kö: 1 ex. Gålby, Köping, 22.1-1.2 (Arne Eklöv m. fl.). 1 juv. Gålby 1-31.12 (Leo Mäkinen).

Str. 1 ex. Kungs Barkarö 29.1 (Nils-Erik Wallin m. Leo Mäkinen).

Str. 2 ex. Kivsta, Sala, 1.1-28.2 (Karl-Gunnar Kallebrink). 5 ex. Västtärna, Kumla, 1.1-28.2 (Karl-Gunnar Kallebrink). 2 ex. Västtärna 1-31.12 (Karl-Gunnar Kallebrink).

Str. 1 ad. m Stordängen, Rammås, 1.1-16.2 (Sören Larsson m. fl.).

Str. 1 ex. Sjömosjön, Fellingsbro, 1.1 (Jan-Erik Malmstigen m. fl.). 1 ex. Västvallan, Fellingsbro, 3.1

fågeln en väldigt egen stil. I sepeflykt är den enda jämförelse jag kan komma på svartvingad glada. Inte helt olik med lite "trekantiga" och småspetsiga vingar. 1 aktiv flykt ter den sig än mer säregen. Flykten är mjuk och bollande smidig. Som ingen annan fågel ger den ett intryck av "att lägga vingarna bakom sig". Det ser mycket udda ut och jag drar slutsatsen att det beror på att de första handpenorna (vingens framkant) är ljusa och den "synliga vingpetsen" kommer att utgöras av de svarta handpenorna. Dessa former den för stöpphöken så typiska svarta kil som på handpenna 2-6 blir mer bakåtriktad än vingpetsens egentliga vinkel.

Vad som är lustigt är att stöpphöken - som i fågelboken kan te sig så snarlik de andra kärnhökarna - för mig inte ser ut som något ens i närheten av de andra arterna. Observera att vi upptäckte fågeln i motljus och därför slogs av en silhuetts form och karaktär utan att först se en "ljus fågel".

Efter en stunds seglande fortsätter stöpphöken spätta iväg mot SSV. Troligen lämnade den Ångsön och korsade Mälaren med mot Strängnäs-hället. Vi följer dess nästan måstiska flykt tills den försvinner bakom skogen.

Historien är väl helt OK så långt och vi sitter nöjda. Men vi kommer inom kort bli ännu mer förvånade. En dryg timme senare kommer en honfårgad "liten" kärnhök flygande på i stort sett samma sträcklinje. Vi sitter nu nere i hagen närmare sjökanten. Den sträcker in över ön efter att uppenbarligen ha korsat Oxfjärden från Upplands-sidan. Att det är en ångs- eller stöpphök står helt klart. Liksom den nyss passerande hannen känns denna fågel mycket långstjärtad och i flykten "buoyant" (studsig). Övergumpen är ett smalt vitt band. Bröstet är långsreckat. Alltså en gammal hons!

Det går för fort för att se detaljer. Den är strax i för dåligt ljus och sträcker sedan vidare. Vi börjar frukta närmare invasion...

Daniel Green

(Tomas Haraldsson, Mattias Rudenvall). 1 ex. Bäck, Fellingsbro, 6.1 (Lennart Jansson).

Kungssörn *Agula chrysaetos*

Sammanlagt 70 fågeldagar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning på föråret respektive efteråret: Västerås (2/7), Köping (1/1), Arboga (1/0), Sala (5/0), Surahammars (2/3), Lindesberg (16/4), Nora (0/4), Fagersta (3/0), Hällefors (1/0).
Månadsvis fördelning: jan (25), feb (12), mar (7), apr (5), maj (2), jun (0), jul (1), aug (2), sept (0), okt (1), nov (4), dec (11).

Sommarfynd:
1/2. 1 subad. slog en grågas vid Askövikens 26.8 (Richard Lager, Pentti J. Tatti).

Str. 1 subad. Vålen, Sura, 26.5 (Kim Lill). 1 subad. St. Avilången, Rammås, 27.7 (Mikael Leppälampi).

Str. 1 ex. Kallermås, Lindes, 26.8 (Nils Leisby). Speciellt intressant är maj- och julflynden av en subadult kungssörn i rännstrakten. Hur länge dröjer det innan första häckningen konstateras?

Fiskgjuse *Pandion haliaetus*

Tjuvoen rapporterade häckningar föreligger, fördelade på Västerås (3), Köping (2), Sala (1), Surahammars (6), Lindesberg (2), Nora (1), Norberg (1), Fagersta (2), Skinnskatteberg (1) och Hällefors (2).

Tornfalk *Falco tinnunculus* (13 h, 31 h)

En konstaterad häckning och trettio ytterligare lokaler med observation under häckningsstid (1.5-31.7), fördelade kommunvis: Västerås (8), Hällefors (1), Köping (2), Sala (3), Surahammars (1), Lindesberg (5), Örebro (1), Nora (2), Fagersta (4), Ljusnarsberg (3).
Under övriga året 115 fågeldagar fördelade på föråret (1.1-30.4, 76) respektive efteråret (1.8-31.12, 39), kommunvis: Västerås (31/12), Köping (4/8), Kungsör (1/0), Arboga (1/0), Sala (6/6), Surahammars (3/9), Lindesberg (18/1), Nora (1/0), Norberg (2/0), Fagersta (7/3), Ljusnarsberg (1/0), Hällefors (1/0).

Vinterfynd:

1/2. 1 ♂ Lundby 1.1-19.2 (Hans-Olof Hellkvist m. fl.). 1 ex. Hubbo 6.1 (Kjetil Jensen). 1 ♂ Munkången, Västerås, 14.1 (Hans-Olof Hellkvist). 1 ex. Ångkraftverket, Västerås, 10.2 (Kjetil Jensen). 1 ex. Västerås 15.2 (Daniel Green). 2 ex. Kraftvärmverket, Lundby, 26.2 (Pentti J. Tatti).
Kö: 1 ex. Köping 31.1-6.2 (Arne Eklöv m. fl.).
Ar: 1 ♂ Vreberg, Medåker, 26.1 (Mats Feldin).
Str: 1 ♂ Västtärna, Kumla, 1-31.12 (Karl-Gunnar Kallebrink).

Str. 1 ex. Långsjön, Sura, 28.2 (M. Leppälampi).
L: 1 ♂ Västvallan och Sjömosjön, Fellingsbro, 3-6.1 (Tomas Haraldsson m. fl.). 1 ex. Bäcktorp,